

УДК 342.56(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2024-4-11>**Гольдберг Наталя Олександрівна,**

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права і процесу
Державного університету «Київський авіаційний інститут»,
проспект Любомира Гузара, 1, Київ, 03680, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1624-1944>

Поліщук Дар'я Олександрівна,

здобувачка першого (бакалаврського) рівня юридичного факультету
Державного університету «Київський авіаційний інститут»,
проспект Любомира Гузара, 1, Київ, 03680, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-2940-6978>

БАЛАНС МІЖ НЕЗАЛЕЖНІСТЮ СУДДІВ ТА ПРАВОВОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ: АНАЛІЗ ПОВНОВАЖЕНЬ ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНИ

У статті досліджуються повноваження та процесуальний статус Вищої ради правосуддя в контексті надання згоди на затримання суддів, їх утримання під вартою, арешт та відсторонення від здійснення правосуддя під час досудового розслідування. Окремо вивчено історично-правовий аспект регламентації законодавчого процесу притягнення судді до кримінальної відповідальності та кореляції визначення органів уповноважених надавати згоду на проведення слідчих (розшукових) дій. Визначено повноваження органів досудового розслідування та прокуратури під час проведення практичної реалізації процесуальних дій під час кримінального провадження відносно судді. Оцінено кримінально-процесуальні гарантії ролі Вищої ради правосуддя як суб'єкта зі спеціальним статусом під час досудового розслідування. Автор аналізує механізми, що забезпечують баланс між захистом незалежності суддів та необхідністю підзвітності судової системи. Увага звертається на ризики зловживання суддівським статусом, а також на відсутність чітких процедур для оскарження рішень Вищої ради правосуддя, що може вплинути на довіру до судової системи. Розглянуто питання процесуального порядку розгляду Вищою радою правосуддя подання Генерального прокурора або його заступника про надання згоди на здійснення правоохоронними органами до суб'єкта кримінального провадження – судді, заходів забезпечення кримінального провадження. Висвітлено проблематику можливості апеляційного оскарження прийнятого Вищою радою правосуддя рішення щодо затримання та обрання запобіжних заходів у кримінальному провадженні стосовно судді. Автором проаналізовано причинно-наслідкові зв'язки в частині наділеного права Вищою радою правосуддя надавати згоду на проведення слідчих (розшукових) дій відносно судді і ризику зловживання цим правом, що може призвести до тяжких наслідків. Підіймається питання доцільності та правомірності втручання Вищої ради правосуддя у діяльність правоохоронних органів під час досудового розслідування відносно судді. Пропонуються рекомендації щодо вдосконалення правових механізмів для забезпечення справедливого правосуддя та захисту прав суддів.

Ключові слова: Вища рада правосуддя, суд, заходи забезпечення кримінального провадження, процесуальні гарантії, суддівський імунітет, суддівське самоврядування.

Goldberg Natalia, Polishchuk Daria. BALANCE BETWEEN JUDICIAL INDEPENDENCE AND LEGAL RESPONSIBILITY: ANALYSIS OF THE POWERS OF THE HIGH COUNCIL OF JUSTICE IN UKRAINE

The article examines the powers and procedural status of the High Council of Justice in the context of granting consent to detention of judges, their detention, arrest and removal from the administration of justice during pre-trial investigation. The author separately examines the historical and legal aspect of regulating the legislative process of bringing a judge to criminal liability and the correlation between the determination of the bodies authorized to give consent to investigative (detective) actions. The author defines the powers of pre-trial investigation authorities and the prosecutor's office in the course of practical implementation of procedural actions in criminal proceedings

against a judge. The author assesses the criminal procedural guarantees of the role of the High Council of Justice as an entity with a special status during pre-trial investigation. The author analyzes the mechanisms that ensure a balance between the protection of judicial independence and the need for accountability of the judicial system. Attention is drawn to the risks of abuse of judicial status, as well as to the lack of clear procedures for appealing decisions of the High Council of Justice, which may affect the credibility of the judicial system. The author examines the procedural procedure for consideration by the High Council of Justice of a submission by the Prosecutor General or his deputy on granting consent to law enforcement agencies to take measures to ensure criminal proceedings against a judge. The author highlights the issue of the possibility of appealing against a decision made by the High Council of Justice on detention and imposition of preventive measures in criminal proceedings against a judge. The author analyzes the cause-and-effect relationships in terms of the High Council of Justice's right to grant consent to investigative (search) actions against a judge and the risk of abuse of this right which may lead to serious consequences. The author raises the issue of expediency and legitimacy of the High Council of Justice's interference with the activities of law enforcement agencies during pre-trial investigation of a judge. The author offers recommendations for improving the legal mechanisms for ensuring fair justice and protecting the rights of judges.

Key words: High Council of Justice, court, measures to ensure criminal proceedings, procedural guarantees, judicial immunity, judicial self-government.

Вступ. В сучасних умовах реформування судової системи України виникає нагальна потреба у встановленні чіткого балансу між незалежністю суддів та їх правовою відповідальністю. Незалежність судової влади є однією з основних умов забезпечення верховенства права та ефективного захисту прав і свобод громадян. Водночас, забезпечення правової відповідальності суддів за можливі порушення та зловживання є не менш важливою складовою правової системи, що сприяє підвищенню довіри суспільства до судочинства.

У цьому контексті важливу роль відіграє Вища рада правосуддя – орган, наділений широкими повноваженнями щодо надання згоди на притягнення суддів до відповідальності, їх відсторонення від здійснення правосуддя, а також розгляду питань їх затримання та арешту. Питання повноважень Вищої ради правосуддя набувають особливої актуальності у зв'язку з необхідністю забезпечення ефективної правової відповідальності суддів, не порушуючи при цьому основоположний принцип суддівської незалежності.

Такі науковці, як В. М. Стратонов, В. О. Рибалко та Ж. В. Сімонишина у своєму дослідженні зазначали, що підстави для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності поділяють на протиправні діяння, які пов'язані із здійсненням правосуддя (розголошення суддею таємниці нарадчої кімнати) та ті діяння, які не пов'язані зі

службовими обов'язками (неподання або несвоєчасне подання декларації доброчесності суддею) [1, с. 143].

Зокрема, іншим способом притягнення судді до відповідальності є вчинення ним кримінального правопорушення. Основний закон України – Конституція, закріплює перелік певних підстав для припинення службових повноважень судді [2], однією із яких є набрання законної сили обвинувальним вироком щодо судді за вчинення ним кримінального правопорушення. Беручи до уваги той факт, що суддя – це специфічний суб'єкт формальних правовідносин, і, відповідно, має спеціальний процесуальний статус, до якого застосовується державні гарантії з усіх сфер суспільного життя, то відповідно у разі вчинення ним кримінального правопорушення, кримінальне процесуальне законодавство України встановлює спеціальну форму кримінального провадження щодо окремої категорії осіб.

У Главі 37 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) закріплені норми процесуального права, що регулюють механізм здійснення досудового розслідування щодо осіб, які мають спеціальний процесуальний статус [3]. До представленого переліку входить суб'єкт судової гілки влади – суддя. Аналізуючи положення кримінального процесуального закону, дійшли висновку, що Вища рада правосуддя виступає координуючим органом, з боку судової гілки

влади, в аспекті прийняття процесуальних рішень на стадії досудового розслідування. Всі рішення в частині надання згоди на проведення процесуальних дій виносяться на розгляд Вищої ради правосуддя за поданням або клопотанням Генерального прокурора або його заступника.

Метою статті є дослідження процесуального статусу та повноважень Вищої ради правосуддя, зокрема її ролі у вирішенні питань про притягнення суддів до відповідальності. Дослідження спрямоване на виявлення правових засад, які забезпечують баланс між незалежністю суддів та їхньою відповідальністю перед законом.

Матеріали та методи. Процесуальну регламентацію питання кримінального провадження щодо спеціального суб'єкта – судді, досліджували такі науковці: О. Ф. Андрійко, П. П. Андрушко, А. Т. Барабаш, І. В. Вендиктова, Л. Є. Виноградова, С. Г. Волкотруб, Ю. М. Грошовий, В. В. Долежан, С. В. Ківалов, О. М. Овчаренко, М. А. Погорецький, В. І. Тютюгін, Є. В. Фесенко, М. І. Хавронюк та інші. У своїх наукових дослідженнях науковці здійснювали порівняльний аналіз різних законодавчих актів та процесуальних норм, що регламентують порядок притягнення суддів до кримінальної відповідальності. Особливу увагу приділяли аспектам гармонізації законодавства, оцінюючи відповідність національних правових норм міжнародним стандартам і принципам незалежності суддівського корпусу.

Окремо процесуальні аспекти статусу та реалізації повноважень Вищої ради правосуддя як центрального органу суддівського самоврядування, знайшли свої відображення у роботах таких вчених, як Ю. М. Бисаги, С. Д. Гусарєва, В. Т. Нора, О. М. Оніщенко, І. С. Пирога, І. Л. Самсіна, О. Ф. Скакуна, А. В. Сухарка, С. О. Халюка, В. І. Шишкіна. Важливість та значущість наукових здобутків вчених в частині дослідження загальних повноважень Вищої ради правосуддя є підґрунтям для подальшого вдосконалення законодавчої системи регулювання судової гілки влади.

Незважаючи на наявність певного об'єму наукових напрацювань, вважаємо за необхідне виокремити процесуальні повноваження Вищої ради правосуддя під час процедури надання згоди на проведення процесуальних дій та прийнятті процесуальних рішень щодо судді, акцентуючи на специфіці цієї процедури та її значенні для забезпечення дотримання принципу суддівської незалежності. Такий підхід дозволяє більш чітко визначити межі компетенції цього суддівського органу та забезпечити баланс між потребою в ефективному розслідуванні та захистом суддівського імунітету відповідно до міжнародних стандартів правосуддя.

Результати. Вища рада правосуддя являє собою самостійний колегіальний орган уповноважений на виконання функцій держави. Перед завданням Вищої ради правосуддя постає формування висококваліфікованого суддівського корпусу, який реалізує свої службові повноваження з додержанням положень Конституції України та інших нормативно-правових актів, а також на принципах верховенства права, незалежності, безпосередньої відповідальності та підпорядкованості перед суспільством. Відповідно до п. п. 7 та 8 ст. 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» до переліку процесуальних повноважень Вищої ради правосуддя входить надавати згоду на затримання судді чи утримання його під вартою чи арештом, а також ухвалювати рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя [4]. Тобто, Вища рада правосуддя виконує роль фільтру, який захищає суддів від можливого свавілля або політичного тиску, даючи згоду на проведення процесуальних дій лише у випадках, коли є достатні підстави для кримінального переслідування. Це положення зміцнює інституційні гарантії незалежності судової системи, що є основою верховенства права.

З огляду на зазначене, варто звернутися до історико-правового аспекту в процесі формування Вищої ради правосуддя, як органу суддівського самоврядування. Згідно з Рішенням Вищої ради юстиції України № 11/0/15-17 від 12 січня 2017 року Вища рада

юстиції вирішила реорганізувати Вищу раду юстиції шляхом перетворення у Вищу раду правосуддя, зокрема, Вища рада правосуддя є правонаступником майна, прав та обов'язків Вищої ради юстиції [5]. Відповідно до ст. 3 Закону України «Про Вищу раду юстиції» до повноважень Вищої ради юстиції входять: внесення подання Президентові України про призначення суддів на посади або звільнення їх з посад; розгляд справи і прийняття рішення стосовно порушення судьями і прокурорами вимог щодо несумісності; здійснення дисциплінарного провадження стосовно судді Верховного суду України і суддів вищих спеціалізованих суддів; розгляд скарг на рішення про притягнення (та відмову у притягненні) до дисциплінарної відповідальності суддів апеляційних суддів та місцевих судів, а також прокурорів [6]. Тобто до 2017 року Вища рада юстиції не мала повноважень втручатися у кримінальне провадження, якщо суб'єктом розслідування був суддя. Основна її функція полягала у дисциплінарних питаннях та призначенні суддів. Проте з ухваленням Закону України «Про Вищу раду правосуддя» та відповідними змінами, Вища рада правосуддя набула значно ширших повноважень.

Розширення повноважень Вищої ради правосуддя мало на меті встановити кращий баланс між захистом незалежності суддів та забезпеченням підзвітності судової системи. Суддівський імунітет – важливий елемент захисту судової незалежності, але він не повинен використовуватися як засіб уникнення відповідальності. Вища рада правосуддя, виконуючи функцію органу суддівського самоврядування, має ретельно оцінювати підстави для надання дозволу на здійснення процесуальних дій.

Незважаючи на важливість цих повноважень, постає питання про їх повноту та ефективність. З одного боку, Вища рада правосуддя забезпечує захист суддівської незалежності, з іншого боку, існує ризик затягування процесу або формування надмірної корпоративної солідарності, що може перешкоджати ефективному розслідуванню кримінальних правопорушень. Важливо, щоб

Вища рада правосуддя діяла неупереджено та вчасно ухвалювала рішення, забезпечуючи ефективно розслідування та не допускаючи використання суддівського статусу для ухилення від відповідальності.

Розглядаючи окремокожний із заходів забезпечення кримінального провадження – затримання судді або тримання його під вартою чи арештом, слід звернути увагу на положення п. 2 ст. 482 КПК України: у разі затримання судді під час або одразу ж після вчинення ним тяжкого або особливо тяжкого злочину, в результаті якого відвернуто/попереджено наслідки злочину або забезпечено збереження доказів злочину, суддя повинен бути негайно звільнений, якщо мета такого затримання досягнута. Аналізуючи дану норму кримінального процесуального закону, виникає проблематика загальної доцільності застосування її при практичній реалізації. З одного боку, швидке звільнення судді після того, як затримання досягло своєї мети, сприяє оперативності дій правоохоронних органів та запобіганню ускладнень у кримінальному процесі. Однак на практиці це може призводити до ризику втрати контролю над підозрюваним, що може ускладнити подальші процесуальні дії (наприклад, повторний арешт або збирання додаткових доказів). Це особливо критично в контексті тяжких або особливо тяжких кримінальних правопорушень, де значення доказів є вирішальним для успішного провадження. Щодо судді, може виникати небезпека того, що така норма буде використовуватися для уникнення подальшої кримінальної відповідальності, якщо звільнений суддя може переховуватися або впливати на хід розслідування. Важливою проблемою є також те, що мету затримання не завжди можна чітко визначити, що може спричинити правову невизначеність у процесі ухвалення рішень.

Разом з тим, аналізуючи законодавчий зміст п. 2 ст. 482 КПК України вважаємо, що законодавець прагне досягти балансу між дотриманням прав людини, включно із судьями, і необхідністю забезпечення ефективного правосуддя. У випадках, коли кримінальне правопорушення є очевидним і затримання судді

дозволило запобігти серйозним наслідкам або забезпечити важливі докази, негайне звільнення підкреслює повагу до верховенства права і принципу невинуватості, особливо у випадках, коли немає ризику для подальшого розслідування.

Досліджуючи правову природу іншої процесуальної дії на стадії досудового розслідування – відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності, то на підставі ч. 2 ст. 63 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» даний захід забезпечення кримінального провадження застосовується до судді, який вже набув статусу підозрюваного/обвинуваченого (підсудного) на будь-якій стадії кримінального провадження. Процесуальна дія передбачає подання клопотання про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності до Вищої ради правосуддя та розглядається невідкладно, але не пізніше семи днів після надходження даного клопотання на розгляд. Зокрема, Генеральний прокурор або його заступник мають право уповноважити іншого прокурора із групи прокурорів по даному кримінальному провадженні вручити копію клопотання та відповідні обґрунтування у вигляді додатків. Вимоги до клопотання про застосування такого заходу забезпечення кримінального провадження як тримання під вартою встановлюються ст. 155 КПК України.

Аналізуючи процесуальний порядок відсторонення судді від здійснення правосуддя, варто звернути увагу на положення п. п. 5 та 6 ч. 2 ст. 155 КПК України – виклад обставин, що дають підстави вважати, що перебування на посаді підозрюваного, обвинуваченого сприяло вчиненню кримінального правопорушення; виклад певних відомостей, що дають підстави вважати, що суб'єкт будучи під певним статусом – підозрюваний, обвинувачений, перебуваючи на посаді, знищить чи підробить речі і документи, які мають суттєве значення для кримінального провадження в частині доказування, або незаконними засобами впливатиме на свідків та інших учасни-

ків процесу або протиправно перешкоджатиме кримінальному провадженню іншим чином.

Розглядаючи положення п. 5 ч. 2 ст. 155 КПК України, слід зазначити, що суттєвою підставою для застосування заходу забезпечення кримінального провадження є не тільки факт вчинення кримінального правопорушення, але й специфіка посади, яку обіймає особа, зокрема посада судді. Суддівська посада надає особі спеціальний правовий статус, що пов'язано з низкою прав та обов'язків, зокрема імунітетом від кримінальної відповідальності без згоди Вищої ради правосуддя. Це робить суддів особливо уразливими до корупційних правопорушень або зловживання владою. Саме через цей спеціальний статус посада судді може стати каталізатором вчинення правопорушень, оскільки суддя має доступ до механізмів правосуддя, що дозволяє зловживати владними повноваженнями у власних інтересах або інтересах третіх осіб.

Використання суддівської посади як інструменту для вчинення кримінального правопорушення ставить під сумнів справедливість системи правосуддя в цілому. Це викликає додаткові складнощі у доведенні вини та вжитті необхідних заходів для забезпечення належного кримінального переслідування. Нерідко статус судді використовується як захист від покарання, що вимагає вдосконалення правових механізмів для запобігання подібним випадкам.

Проте вважаємо, що норма п. 5 ч. 2 ст. 155 КПК України підкреслює важливість посади як суб'єктивної ознаки вчинення кримінального правопорушення. Це означає, що правове регулювання має забезпечити чіткі процедури, які б не дозволяли зловживати суддівським імунітетом та гарантували ефективне переслідування осіб, які вчиняють кримінальні правопорушення, використовуючи своє службове становище.

Згідно з положеннями чинного законодавства, зокрема Закону України «Про Вищу раду правосуддя», Вища рада правосуддя має повноваження відстороняти суддів від здійснення правосуддя за наявності обґрунтованих підстав для такого рішення. Проте, про-

цес відсторонення виявляється недостатньо регламентованим, що викликає питання щодо чіткості та прозорості механізмів, які мають гарантувати справедливість і неупередженість цього процесу. Відсутність детально розроблених процедур і механізмів контролю може негативно впливати на довіру до судової системи та незалежність суддів у випадках застосування тимчасових заходів щодо їх відсторонення. Відсторонення суддів від виконання обов'язків, як правило, є тимчасовою мірою, яка застосовується у випадках, коли їхня діяльність підлягає перевірці або розслідуванню. При цьому судді залишаються на посаді, що може призводити до певних наслідків для їхньої незалежності та репутації. Статус судді, який перебуває під відстороненням, залишається невизначеним, оскільки такі особи, по суті, не виконують своїх обов'язків, але формально не звільнені з посади.

Крім того, виникає проблематика можливості апеляційного оскарження прийнятого Вищою радою правосуддя рішення щодо затримання та обрання запобіжних заходів у кримінальному провадженні стосовно судді. Конституція України гарантує незалежність суддів та їх недоторканність (ст. 126). Це викликає додаткові питання щодо того, як забезпечити права суддів на оскарження рішень, які прямо впливають на їхню професійну діяльність.

На відміну від інших процесуальних рішень, законодавство України не передбачає чіткого механізму для оскарження рішень Вищої ради правосуддя щодо надання згоди на затримання чи обрання запобіжних заходів стосовно суддів. Кримінальне процесуальне законодавство, хоча і містить загальні норми щодо апеляційного оскарження процесуальних рішень (наприклад, ст. 309 КПК України передбачає оскарження ухвал про запобіжні заходи), не містить окремого механізму для оскарження рішень Вищої ради правосуддя, що робить їх оскарження складним або навіть неможливим у практиці. Закон України «Про Вищу раду правосуддя» регулює повноваження Вищої ради правосуддя, включаючи розгляд питань про надання згоди на затри-

мання судді. Проте, він не містить положень, які б визначали процедуру оскарження рішень Вищої ради правосуддя. Відповідно до статті 3 цього закону, Вищої ради правосуддя виконує функції, пов'язані з контролем за суддівською діяльністю, але не містить механізму для апеляційного оскарження своїх власних рішень.

Можна зробити висновок, що відсутність механізму оскарження рішень Вищої ради правосуддя може призводити до ситуацій, коли судді не можуть реалізувати свої права на захист у кримінальному провадженні. Це, в свою чергу, може негативно впливати на довіру до судової системи та ставити під сумнів справедливість рішень, ухвалених Вищою радою правосуддя. Тому вважаємо за необхідне запровадити чіткий механізм оскарження, який би забезпечив захист прав суддів та дотримання принципів справедливого судочинства.

Висновки. Вища рада правосуддя виконує важливу роль у забезпеченні незалежності суддів та правосуддя в Україні. Як орган самоврядування суддів, вона має повноваження ухвалювати рішення, які стосуються застосування заходів забезпечення кримінального провадження щодо суддів у випадках, коли вони стають суб'єктами кримінальних правопорушень. Це, в свою чергу, сприяє дотриманню принципу верховенства права та захисту прав людини. Проте існують суттєві проблеми, пов'язані з реалізацією цих повноважень.

По-перше, незважаючи на те, що Вищою радою правосуддя має право надавати згоду на затримання судді, існує ризик зловживання цим правом, що може призвести до затягування процесу і, зрештою, вплинути на об'єктивність розслідування. Процес застосування обмежувальних заходів щодо суддів має бути ретельно регламентований, аби запобігти можливому політичному тиску та свавіллю. Важливо також підкреслити, що, згідно з законодавством, суддя, який підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, може використовувати свій статус для уникнення відповідальності, що викликає запитання щодо справедливості судової системи.

По-друге, відсутність чітких механізмів оскарження рішень Вищої ради правосуддя, зокрема тих, що стосуються затримання суддів, ставить під загрозу принципи справедливого судочинства. Судді, які опинилися під підозрою, не мають можливості оскаржити рішення Вищої ради правосуддя, що може призвести до зниження довіри до судової системи. Ця ситуація потребує термінового вирішення через розробку чітких процедур, які

забезпечать можливість оскарження рішень, цього органу та захист прав суддів.

Таким чином, Вища рада правосуддя, виконуючи свої функції, повинна прагнути до балансу між захистом незалежності суддів і забезпеченням їх підзвітності. Необхідно забезпечити прозорість у прийнятті рішень і ввести ефективні механізми оскарження, аби посилити довіру до судової системи в Україні та захистити права всіх учасників процесу.

Список використаних джерел:

1. Стратонов В. М., Рибалко В. О., Сімонишина Ж. В. Підстави дисциплінарної відповідальності суддів за законодавством України та інших країн. *Наукові записки. Сер. Право*. 2024. Вип. № 15. С. 142–148.
2. Конституція України: Закон України № 30 від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4775>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України № 4651-VI від 13 квітня 2012 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n3854>
4. Про Вищу раду правосуддя: Закон України № 1798-VIII 21 грудня 2016 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#n13>
5. Рішення Вищої ради юстиції України № 11/0/15-17 від 12 січня 2017 року. URL: <https://hcj.gov.ua/doc/doc/29188>
6. Про Вищу раду юстиції: Закон України № 22/98-ВР від 15 січня 1998 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/22/98-%D0%B2%D1%80#n24>

References:

1. Stratonov, V. (2024) Pidstavy dystsyplinarnoi vidpovidalnosti suddiv za zakonodavstvom Ukrainy ta inshykh krain [Grounds for disciplinary liability of judges under the legislation of Ukraine and other countries]. *Naukovi zapysky – Proceedings*, 15, 142 – 148 [in Ukrainian].
2. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]: zakon Ukrainy dated 28.06.1996. № 30. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#n4775> [in Ukrainian].
3. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine]: zakon Ukrainy dated 13.04.2012. № 4651-VI. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n3854> [in Ukrainian].
4. Pro Vyshchu radu pravosuddia [About the Supreme Council of Justice]: zakon Ukrainy dated 21.12.2016. № 1798-VIII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#n13> [in Ukrainian].
5. Rishennia Vyshchoi rady yustytzii Ukrainy [Decision of the High Council of Justice] dated 12.01.2017. № 11/0/15-17. Retrieved from: <https://hcj.gov.ua/doc/doc/29188> [in Ukrainian].
6. Pro Vyshchu radu yustytzii [About the Supreme Council of Justice]: Zakon Ukrainy dated 15.01.1998. № 22/98-VR. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/22/98-%D0%B2%D1%80#n24> [in Ukrainian].